

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3993

Vragen van het lid **Hijink** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de financiële crisis bij het Ikazia ziekenhuis* (ingezonden 24 augustus 2022).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 13 september 2022).

Vraag 1

Hoe oordeelt over de financiële crisis bij het Ikazia ziekenhuis?^{1, 2}

Antwoord 1

Het is altijd zorgelijk als een zorginstelling in financieel zwaar weer verkeert. Het Ikazia ziekenhuis werkt momenteel aan een herstelplan samen met de stakeholders. Het is nu niet aan mij om een oordeel te hebben over de financiële situatie. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en ook de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) volgen de situatie nauwgezet en informeren mij daar actief over.

Vraag 2

Met welke redenen heeft het Ikazia te weinig compensatie gekregen voor de covidkosten over 2020? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

De NZa heeft mij laten weten dat het Ikazia ziekenhuis een beroep heeft gedaan op de hardheidsclausule, dat is een extra compensatie naast de reguliere COVID-19 compensatieregelingen tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Het moet dan gaan om bijzondere omstandigheden, waardoor het ziekenhuis niet uit komt met de reguliere COVID-19 compensatieregelingen.

De Commissie Hardheidsclausule (hierna Commissie) beoordeelt of een ziekenhuis in aanmerking komt voor extra financiële compensatie. De Commissie is een gedifferentieerde commissie met afgevaardigden vanuit de

¹ Skipr, 22 augustus 2022, «Crisis bij Ikazia na groot verlies, ING zegt krediet op», <https://www.skipr.nl/nieuws/crisis-bij-ikazia-na-groot-verlies-ing-zegt-krediet-op/>.

² Zorgvisie, 22 augustus 2022, «Rob Kievit over rode cijfers Ikazia: «We overwegen beroep tegen Commissie Hardheidsclausule»», https://www.zorgvisie.nl/rob-kievit-over-rode-cijfers-ikazia-we-overwegen-beroep-tegen-commissie-hardheidsclausule/?_ga=2.61642149.84718-2090.1661241707-2103366133.1652703818.

zorgaanbieders en zorgverzekeraars. De Commissie is ook een initiatief van deze voornoemde partijen.

Op de aanvraag van het Ikazia ziekenhuis heeft de Commissie besloten een gedeeltelijke toekenning te geven voor de door zorgverzekeraars in de contracten van 2020 geaccommodeerde groei die bij de oorspronkelijke vaststelling van de compensatie niet meegenomen kon worden. Hiervoor heeft de Commissie gebruik gemaakt van een geobjectiveerde kwantificering door een onafhankelijk bureau.

Vraag 3

Het resultaat van het Ikazia ziekenhuis werd vorig jaar onder andere negatief beïnvloed door het hoge ziekteverzuim, maar ook door lage tarieven en tegenvallende volumeafspraken met zorgverzekeraars, kunt u nagaan met welke redenen er lage tarieven zijn gehanteerd en waarom de volumeafspraken met zorgverzekeraars tegenvielen?

Antwoord 3

De NZa heeft aangegeven dat het Ikazia ziekenhuis voorafgaand aan COVID-19, tijdens de contractering voor het jaar 2020 met een aantal zorgverzekeraars een volumevrij contract heeft afgesloten waarin groei mogelijk is tegen een lager tarief. Dit was destijds op basis van de verwachte groei een logische keus, maar heeft verkeerd uitgepakt gezien de onverwachte intrede van COVID-19 en de daardoor uitgebleven groei. De Commissie Hardheidsclausule heeft in de extra toekenning voor 2020 gecompenseerd voor de in de contracten geaccommodeerde groei.

Vraag 4

Welke andere ziekenhuizen hebben ook financiële problemen door tegenvallende coronacompensatie en afspraken met zorgverzekeraars? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 4

Bij de NZa zijn er geen andere ziekenhuizen bekend die financiële problemen hebben mede vanwege een nadelig besluit door de Commissie. De situatie bij het Ikazia ziekenhuis lijkt daarmee een unieke situatie. Er zijn andere ziekenhuizen die voor de Commissie zijn gekomen omdat ze het oneens zijn met de toekenning, maar hier is geen sprake van financiële problemen zoals het Ikazia ziekenhuis die nu kent. Er zijn bij de NZa ook geen ziekenhuizen bekend waarbij door afspraken met zorgverzekeraars financiële problemen zijn ontstaan.

Vraag 5

Welke consequenties heeft het voorgenomen besluit van de ING om het rekening- courantkrediet en de lening per 1 oktober stop te zetten en het voorgenomen besluit van zorgverzekeraars om tijdelijke financiële ondersteuning per 1 oktober te stoppen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

De NZa geeft aan dat als zorgverzekeraars en de banken per 1 oktober 2022 de financiering stopzetten er sprake zal zijn van een faillissement. De NZa heeft daarom nauw contact met zorgverzekeraar Zilveren Kruis (als representant namens de andere zorgverzekeraars) over een oplossing voor de liquiditeit vanaf 1 oktober. De banken en zorgverzekeraars zijn in gesprek met het Ikazia ziekenhuis en werken nauw samen aan een plan voor de toekomst. Op basis van de huidige berichten hieromtrent verwacht de NZa dat de financiering niet per 1 oktober stopgezet zal worden. De verwachting is dat partijen hierover begin september met een gezamenlijk standpunt naar buiten treden.

Vraag 6

Wilt u informeren welke bezuinigingen het Ikazia ziekenhuis voornemens is in te stellen en de Kamer hierover informeren?

Antwoord 6

Momenteel werkt het Ikazia ziekenhuis samen met zorgverzekeraars en banken aan een gezamenlijk herstelplan. Op de korte termijn hopen zij te kunnen bezuinigen door verzuimreductie en een efficiëntere planning. Daarnaast worden investeringen uitgesteld. Ook wordt er aan zorgverzekeraars gevraagd om een deel van het verwachte verlies te compenseren. Een extern bureau is ingeschakeld door het Ikazia ziekenhuis om naast deze korte termijn oplossingen, ook te kijken naar mogelijkheden die meer toekomstbestendig zijn, zoals betere samenwerking in de regio. In september zal hierover meer duidelijkheid komen. Wanneer nodig zal ik uw Kamer hierover informeren.

Vraag 7

Op welke wijze wordt de kwaliteit van zorg en de patiëntveiligheid geborgd met de huidige financiële verliezen van het Ikazia ziekenhuis? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

De raad van bestuur van het Ikazia ziekenhuis heeft zicht op de mogelijke risico's voor kwaliteit en veiligheid van zorg en treft indien nodig maatregelen. De IGJ ziet hier op toe. De financiële situatie van het Ikazia ziekenhuis heeft op dit moment geen gevolgen voor de kwaliteit en veiligheid van zorg, heeft de IGJ mij laten weten.

Vraag 8

Hebben de financiële verliezen consequenties voor het personeel in het Ikazia ziekenhuis? Kunt u ervoor zorgen dat zorgverleners hun baan behouden bij eventuele bezuinigingsrondes? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

Aan een herstelplan wordt nog gewerkt en daar ken ik de inhoud niet van, maar ik ga ervan uit dat het Ikazia ziekenhuis dit uiterst zorgvuldig zal doen. Daarbij volgen zowel de NZa en de IGJ de situatie nauwgezet en houd ik via hen vinger aan de pols.

Vraag 9

Welke maatregelen kunt en/of gaat u treffen om te voorkomen dat het Ikazia ziekenhuis omvalt? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 9

Wanneer de continuïteit van zorg in het geding is geldt het continuïteitsbeleid (dat ook aan de Tweede Kamer is gemeld)³, waarbij in de eerste plaats de zorgaanbieder en zorgverzekeraars de verantwoordelijkheid hebben om de problemen die mogelijk leiden tot discontinuïteit van zorg op te lossen. De zorgverzekeraar heeft hierbij een zorgplicht in de richting van de verzekerden om te zorgen voor goede en passende zorg en continuïteit van zorg. De NZa en de IGJ houden daarbij toezicht op de situatie vanuit het oogpunt van deze zorgplicht en de kwaliteit van zorg.

Het beleid is gericht op continuïteit van zorg en niet op continuïteit van een zorgaanbieder. Hoe vervelend het ook is voor alle betrokkenen, een ziekenhuis is een private instelling en kan failliet gaan. Wat wel helder is, is dat ongecontroleerde faillissementen, welke tot chaotische situaties leiden, voorkomen moeten worden. Het Ministerie van VWS, de NZa, de IGJ en zorgverzekeraars hebben de afgelopen tijd veel stappen gezet om zo'n situatie in de toekomst te voorkomen. Zo is het systeem van vroegsignalering, dat via de toezichthouders NZa en IGJ loopt, versterkt. We zien het nu eerder als een belangrijke zorgaanbieder, zoals een ziekenhuis, in financiële problemen komt. Eerder zien betekent, indien nodig, eerder handelen, met het oog op de continuïteit van zorg voor patiënten.

Dat betekent niet dat we een zorgaanbieder in financiële problemen koste wat kost overeind zullen houden. Het kan ook betekenen, dat de zorg op een gecontroleerde manier wordt overgedragen aan een andere instelling. Zoals

³ Kamerstuk 32 620, nr. 235

uit eerdere antwoorden blijkt is dit op dit moment niet aan de orde bij het Ikazia ziekenhuis.

Vraag 10

Welke lessen zijn te trekken over de wijze waarop de covidkosten voor ziekenhuizen zijn geregeld, maar ook de problemen die ziekenhuizen ervaren met afspraken met zorgverzekeraars? Wilt u uw analyse hierop geven?

Antwoord 10

Allereerst wil ik benoemen dat vanaf het moment dat de corona pandemie uitbrak er door verschillende partijen onder hoge druk en met man en macht gewerkt is om de continuïteit van zorg zo goed mogelijk te waarborgen. De regelingen die zorgverzekeraars en ziekenhuizen hebben getroffen voor de omgang met COVID-kosten in 2020, en in aangepaste vorm in 2021 en 2022, hebben daar zeker ook in grote mate aan bijgedragen. Ik ben ziekenhuizen en zorgverzekeraars erkentelijk voor hun inspanningen.

Ik vind het niet passend om als Minister van VWS hieruit lessen te trekken. Het gaat immers om regelingen tussen private partijen, namelijk zorgverzekeraars en ziekenhuizen. Uiteraard staan binnen het Ministerie van VWS wel de algemene lessons learned rondom COVID-19 op de agenda als het gaat om de organisatie en inrichting van COVID-zorg; regie en sturing in crisistijd en bijbehorende (crisis)financiering.